



## **СТАНОВИЩЕ**

**за научната продукция на Петър Стоянов Парушев,  
единствен участник в конкурс за академичната длъжност „доцент“  
в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално  
направление 2.2. История и археология, научна специалност „Нова и  
най-нова история (вкл. История на балканските народи)“,  
обявен в „Държавен вестник“ бр. 65 /28.07.2023 г.**

**изготвено от професор, д-р ист. н. Диана Атанасова Радойнова,  
Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас,  
включена в състав на Научно жури по конкурса със заповед на  
Ректора на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас  
№251/28.09.2023 г.**

### **I. Данни за конкурса.**

Гл. ас. д-р Петър Парушев е единствен кандидат в обявения конкурс. Конкурсната процедура е надлежно спазена и съответства на ЗРАСРБ и на Правилника за приложението му в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас. Кандидатът покрива минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и допълнителните университетски изисквания по чл. 5 от Правилата за събиране, актуализиране и използване на наукометрични данни в Университета, обявил конкурса. При запознаването с публикациите на кандидата не се откриват данни за плагиатство.

## **II. Данни за кандидата.**

Петър Парушев е роден в гр. Айтос. Свързва житейския си и научен път с Бургас. През 1996 г. завършва магистратура по Балканистика във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ и втора специалност „Библиотекознание и библиография“ в същия университет. През 2008 г. придобива образователната и научна степен „доктор“ след защита на дисертационен труд на тема „Кипърският въпрос 1960-1974 г. и България“ в Института по балканистика при БАН. След период на учителстване, през 2008 г. заема длъжността „Началник отдел „Култура“ в Община Бургас. През 2010 г. е назначен за хоноруван преподавател в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, Факултет Обществени науки, катедра „История и философия“, от следващата 2011 г. заема академичната длъжност Асистент в същата катедра, а от 2013 г. е главен асистент.

## **III. Описание на научните трудове на гл. ас. д-р Петър Парушев.**

Всички научни публикации на гл.ас. д-р Петър Парушев са свързани с основните негови научни интереси в областта на новата и най-новата история, с историята на балканските народи; с проблемите на външната политика и дипломация, на националните въпроси на Балканите, балканските кризи, конфликти и войни, с Кипърския въпрос.

### **A/ Хабилитационен труд.**

Хабилитационният труд на гл. ас. д-р Петър Парушев „Босненската криза 1908 – 1909 година, Великите сили и България“ (2023), ISBN 978-619-7559-51-4 е издание на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“-Бургас и негови рецензенти са авторитетните български учени-историчи проф. д.ист.н. Радослав Мишев и доц. д-р Мариана Йовевска. Авторът е фокусирал вниманието си върху един изключително кратък исторически момент – едногодишната политическа криза в Босна от 1908 до 1909 г.,

който обаче, независимо от своята краткост, засяга съдбата на всички балкански държави и предизвиква политическо раздвижване в тях и в цяла Европа. Задълбочаващата се криза на Балканите е разгледана в контекста на Младотурския преврат, както и на рефлексите на другите балкански държави и най-вече на отражението ѝ в българския политически живот.

Монографията „Босненската криза 1908 – 1909 година, Великите сили и България“ със своя изключително прецизен фокус и обстойното разглеждане на историческия момент има приносен характер с изясняването на детайли и недостатъчно изяснени исторически обстоятелства.

#### **Б/Студии на гл. ас. д-р Петър Парушев.**

Петър Парушев е автор на студиите „България, Сърбия и Гърция в политиката на европейските военнополитически съюзи“ (127-182 стр.) в „Европейските съюзи, България и Балканите (1870-1918)“, 2015. Бургас, изд. „Проф. д-р А. Златаров“ - Бургас. ISBN 978-619-7123-26-5 и „Босненската криза 1908-1909 година, България и Великите сили“ (62-91 стр.) в Сб. „Кризис и конфликти в Европа, България и на Балканите от края на XIX до края на XX век“, изд. Университет Проф. д-р Асен Златаров, Бургас, ISBN 978-619-7123-57-9, 2017. В тях Парушев остава верен на своите научни интереси: взаимните влияния между балканските държави и взаимодействието на политическите процеси, протичащи в тази неспокойна историко-географска зона и в Европа. Приносните моменти в тях са налице, както чрез ексципирането на данни от непубликувани исторически документи от ЦДА, така и чрез споменатия вече специфичен похват за детайлизация и задълбочено интерпретиране на кратки, но наситени със събития и с голяма значимост исторически моменти.

#### **В/ Статии на гл. ас. д-р Петър Парушев.**

Гл. ас. д-р Петър Парушев встъпва в конкурса с 30 научни статии, публикувани на български и английски език, повечето от които – в авторитетни научни списания, сборници и годишници. Условно те могат да бъдат разделени в две основни групи.

Едната част от тях са в предпочитаната от Парушев историческа сфера – новата история на България и Балканите и протичащите в тях сложни исторически процеси в последните десетилетия на XIX и първите – на XX век. Такива са публикациите му „The Cyprus Issue and Bulgarian-Turkish Relation in the period 1965 – 1968“ (2008), „Босненската криза 1908 – 1909 г. през погледа на българското дипломатическо представителство във Виена“ (2016), „Военните действия на гръцката армия по време на балканската война в докладите на българските дипломати“ (2017), „The way to the establishment of the Albanian state and the Bulgarian diplomacy (1912 - 1913)“ (2017), „Босненската криза 1908-1909 г. в донесенията на българския дипломатически представител в Белград Андрей Тошев“ (2017), „ The Bulgarian diplomacy and the problem for the Serbian access of the Adriatic sea during the Balkan war“ (2017), „Първоначалният отзвук от обявяването на българската независимост и Анексионната криза от 1908 година – отразен в официоза на Демократическата партия в „Пряпорец“ (2022), „Българската независимост и Анексионната криза от 1908 година – пробив в статуквото, установено с Берлинския договор от 1878 година“ (2022), „Австро-сръбският конфликт в хода на Босненската (Анексионната) криза 1908-1909 година“ (2023), „Развитието на Босненската криза през 1909 г., отразена в печатния орган на Демократическата партия, вестник „Пряпорец““ (2023).

Втората част от научните му статии са посветени на историята на Бургаския край в споменатия вече времеви период и най-вече на предизвиканите от политическите кризи бежански движения. Такива са статиите „Ролята на Бургас при подготовката на Илинденско-

Преображенското въстание (1903)“ (2013), „Бургас и бургаски окръг по време на Илинденско-Преображенското въстание 1903 година (2013), „Съдбата на бургаските евреи 1942-1943 година“ (2013), „Настаняване и устройване на бежанците в Бургаско – края на 20-те и нач. на 30-те години на XX век“ (2017).

Всички те носят характерния „научен почерк“ на Парушев – задълбочаване и изясняване на факти и ексципиране на научни изводи чрез „увеличаване на мащаба“ на кратковременни, но съдбоносни исторически събития и имат своя научен принос към оформянето на широкообхватната историческа картина на българския и балканския преход между двата века – XIX и XX.

#### **IV.Участие на гл.ас. д-р Петър Парушев в научни форуми и проекти.**

Кандидатът по конкурса има регистрирано участие в един национален и пет вътрешноуниверситетски научни проекта. Участието му в тези проекти е финализирано със съответните научни публикации по темата на проектите. По друг национален проект Парушев се явява като обучаем.

#### **V.Научни позовавания и цитирания на трудовете на гл. ас д-р Петър Парушев.**

Кандидатът в конкурса е представил справка за 15 броя цитирания на негови научни трудове в различни рецензирани научни сборници и списания.

#### **VI.Научни и други приноси на гл. ас. д-р Петър Парушев.**

Приносите на гл. ас. Д-р Петър Парушев не се изчерпват с вече споменатото детайлизиране на балканската и българската нова история и пушането в научно обръщение на непубликувани исторически документи и

техния анализ. Парушев активно работи със своите студенти, иницирайки интерес към историческата наука въобще, като е извел до защита двама дипломанти, в процес на защита са още трима и е подготвил за участие в студентски научни конференции още толкова.

### **VII. Преподавателска работа на гл.ас. д-р Петър Парушев.**

Кандидатът в конкурса е обезпечен с хорариум в Университета, обявил конкурса, като води лекции и семинарни занятия по дисциплините „История на балканските народи“, „Стопанска история“, „Историография“, „История на България 1878-1944“ и „Практика в музеи и библиотеки“ в специалностите „История и философия“ и „Български език и история“.

### **VIII. Заключение.**

Качеството и характеристиките на научната продукция и преподавателската дейност на гл.ас. д-р Петър Парушев съответстват на всички нормативни изисквания на ЗРАСРБ и съответния Правилник на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“-Бургас. Кандидатът покрива и надхвърля изискуемите наукометрични показатели на ЗРАСРБ и на Университет „Проф. д-р А. Златаров“-Бургас за присъждане на академичната длъжност „доцент“ чрез сериозните си научни приноси към общата парадигма на новата българска история и впечатляващите като брой и качество на подготовката лекционни курсове в Университета. Това ми дава основание убедено да препоръчам на високоуважаемото Научно жури да присъди на гл. ас. д-р Петър Парушев академичната длъжност „доцент“.

14.11.2023 г.

**Проф. д. ист. н. Диана Радойнова:**